

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/101/2019
Identifikačné číslo spisu: 6610204106
Dátum vydania rozhodnutia: 26.05.2020
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6610204106.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Y. L., trvale bytom v T., zastúpenej Advokátskou kanceláriou GEREG & MESSINGEROVÁ, s.r.o., so sídlom v Banskej Bystrici, Horná Strieborná 4, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o zaplatenie nemajetkovej ujmy 16 596,96 €, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp.zn. 6 C 49/2010, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 23. októbra 2018 sp.zn. 14 Co 315/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa podala dňa 17. marca 2010 žalobu o náhradu škody vo výške 2 482,54 € a nemajetkovej ujmy v sume 16 596,96 €. Škodu, ktorá jej vznikla, spája s nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánmi verejnej moci. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 23. mája 2007 začalo Okresné riaditeľstvo PZ v Lučenci, úrad justičnej a kriminálnej polície PZ podľa § 199 ods. 1 zák. č. 301/2005 Z.z. (Trestný poriadok) a § 206 ods. 1 Trestného poriadku jej trestné stíhanie ako obvinenej pre prečin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 zák. č. 300/2005 Z.z. (Trestný zákon) a za prečin krivej výpovede a krivej prisahy podľa § 346 ods. 1 Trestného zákona. vedené pod č.k. ČVS: ORP-377/OVK-LC-2007. Krajský súd v Banskej Bystrici dňa 10. februára 2009 na verejnom zasadnutí pod sp.zn. 5To 291/2008 o podanom odvolaní rozhodol podľa ustanovenia § 321 Trestného poriadku tak, že zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 a § 285 písm. b) Trestného poriadku, žalobkyňu oslobodil spod obžaloby, nakoľko skutok nie je trestným činom. Rozhodnutie zo dňa 23. mája 2007 o začatí trestného stíhania žalobkyňa považovala za nezákonné, vydané bez dostatočných skutkových zistení, ako aj bez relevantných dôkazov vykonaných v rámci konania. Na základe tohto rozhodnutia, ako aj ďalšieho nesprávneho postupu vyšetrovateľa PZ v rámci prípravného konania jej

vznikla priama škoda predstavujúca trovy obhajoby, ktoré musela uhradiť vo vzťahu k hájeniu svojich práv a oprávnených záujmov. Z tohto dôvodu uplatnila náhradu škody titulom trov obhajoby v sume 2 429,54 € a cestovné náklady v sume 53 €, t.j. spolu 2 482,54 €. V dôsledku nezákonného rozhodnutia a nesprávneho úradného postupu utrpela morálnu ujmu, ktorá negatívnym spôsobom veľmi intenzívne zasiahla jej súkromnú sféru života, najcitlivejšie vzťahy rodiny, priateľov, kolegov v práci, následky ktorého negatívneho zásahu sú trvalé a neodstrániteľné. Za podstatné považovala uviesť, že dlhotrvajúce trestné konanie (23. mája 2007 do 10. februára 2009) jej spôsobilo psychickú traumu a depresie. Na základe týchto skutočností žiadala priznať nemajetkovú ujmu v sume 16 596,96 € a trovy konania.

2. Okresný súd Lučenec (ďalej len „súd prvej inštancie“) o nároku žalobkyne na náhradu škody rozhodol rozsudkom z 2. septembra 2011 č.k. 6C 49/2010-151 tak, že žalobkyni priznal majetkovú ujmu v sume 2 482,54 €. Konanie v tejto časti bolo právoplatne skončené 12. apríla 2012, ktorým dňom nadobudol právoplatnosť rozsudok odvolacieho súdu z 3. apríla 2012 č.k. 14Co/354/2011-181.

3. Súd prvej inštancie rozsudkom (v poradí štvrtým) z 19. apríla 2017 č.k. 6 C 49/2010-389 žalobu o zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 16 596,96 € zamietol a priznal žalobkyni náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci. Uviedol, že z doplneného dokazovania, najmä zo svedeckých výpovedí, vyplynuli závery, ktoré nesvedčia argumentom žalobkyne o skutočnom objektívnom zásahu (spôsobenom prebiehajúcim trestným konaním) do jej občianskej cti a ľudskej dôstojnosti. Rovnako výsledky dokazovania neoprávňovali súd prvej inštancie k záveru, že toto trestné stíhanie poznačilo natrvalo a zásadne aj spoločenskú reputáciu žalobkyne v obci, v ktorej býva. Taktiež neboli v konaní preukázané ataky zamestnávateľa, prípadne iná zásadná a negatívna zmena jeho postoja k žalobkyni (ako to v konaní tvrdila žalobkyňa). Záverom súd prvej inštancie dodal, že z vykonaného dokazovania nevyplynulo, že to bolo trestné stíhanie žalobkyne, ktoré malo negatívny dopad na ňu, jej povesť v obci, že došlo k obmedzeniu kontaktov s priateľmi, známymi, a že dôsledkom trestného stíhania došlo k negatívnym prejavom na jej psychike. Žalobkyňa v spore nepreukázala, že v dôsledku svojho trestného stíhania jej hrozila strata zamestnania. Išlo len o jej subjektívne pocity. Lekárskymi správami nebol preukázaný dopad trestného stíhania na zdravie žalobkyne, pretože z týchto vyplynulo, že žalobkyňa bola liečená už dávno predtým. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z.z. v znení zákona č. 87/2017 Z.z. a dnes už i zákona č. 350/2018 Z.z., ďalej len „C.s.p.“).

4. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 23. októbra 2018 sp.zn. 14 Co 315/2017 napadnutý rozsudok v rozsahu prvého výroku potvrdil ako vecne správny (§ 387 C.s.p.) s tým, že sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto sa obmedzil len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. V druhom výroku o trovách konania zrušil a v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania správne uzavrel, že žalobkyňa nepreukázala, že by prebiehajúcim trestným konaním došlo ku skutočnému zásahu do občianskej cti a ľudskej dôstojnosti žalobkyne. Žalobkyňa v odvolaní neuviedla žiadne skutočnosti, s ktorými by sa nebol vyrovnal už súd prvej inštancie. Z týchto dôvodov odvolací súd neprisvedčil odvolacej argumentácii žalobkyne a napadnutý rozsudok potvrdil. V napadnutom rozsudku v časti týkajúcej sa trov konania podľa odvolacieho súdu chýba zodpovedajúce odôvodnenie. V odôvodnení napadnutého rozsudku sa nachádzajú len procesné ustanovenia C.s.p. upravujúce trovy konania. Súd prvej inštancie neodôvodnil, prečo rozhodol o trovách konania tak, ako to vyplýva z druhého výroku napadnutého rozsudku. Napadnutý rozsudok v časti týkajúcej sa trov konania označil za nepreskúmateľný pre nedostatok odôvodnenia, preto ho zrušil a vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p.

5. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. V dovolaní uviedla, že zo spisového materiálu vyplýva, že oba sudy rozporne vyhodnotili situáciu na základe vykonaných dôkazov. Rozdielnosť názorov odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie spočívala hlavne v tom, že súd prvej inštancie mal vo viacerých svojich rozhodnutiach na základe vykonaných dôkazov na pojednávaní preukázanú príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a následkom, ktorý nastal. Dovolateľka uviedla, že podaním dovolania sleduje preskúmanie opodstatnenosti a dôvodnosti zásadného významu,

ktorým je priznanie alebo nepriznanie nemajetkovej ujmy. Tvrdí, že vykonaným dokazovaním bola preukázaná príčinná súvislosť protiprávneho konania a postupu spočívajúceho z nezákonného rozhodnutia o začatí trestného stíhania jej osoby a následného nesprávneho úradného postupu so škodou, ktorá jej týmto zásahom vznikla. Žiadala, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie a vrátil mu vec s tým, aby vo veci priznania nemajetkovej ujmy konal a jej žalobe vyhovel.

6. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolateľka neuvádza žiadne nové skutočnosti, než v priebehu súdneho konania, preto poukázala na odôvodnenie napadnutého súdneho rozhodnutia, v ktorom sa uvádzané skutočnosti dostatočne posúdili a navrhla, aby dovolací súd dovolanie zamietol.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

8. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno preto interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 59/2017, 3 Cdo 209/2016, 5 Cdo 145/2016, 8 Cdo 107/2017, 8 Cdo 99/2017).

10. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (viď 3 Cdo 144/2017, 1 Cdo 208/2016, 1 Cdo 137/2016 a tiež rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 172/03).

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

12. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (1 Cdo 126/2017, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 89/2017, 7 Cdo 20/2017, 8 Cdo 211/2016).

13. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

14. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

15. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

16. V danom prípade žalobkyňa, zastúpená právnym zástupcom, v dovolaní podrobila kritike skutkové a právne závery súdov avšak nijakým spôsobom nenaformulovala právnu otázku. Dovolací súd konštatuje, že žalobkyňou podané dovolanie bez konkretizácie právnej otázky predstavuje iba polemiku a jednoduché spochybňovanie správnosti právneho posúdenia veci ako odvolacím súdom, tak aj súdom prvej inštancie, a javí sa z toho dôvodu len ako vyjadrenie nesúhlasného právneho názoru k rozhodnutiu odvolacieho súdu strany, ktorá bola v konaní neúspešná.

17. Pre úplnú absenciu akejkoľvek relevantnej argumentácie dovolateľky k preskúmvanej veci dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nezakladá ani žiadny iný dovolací dôvod podľa C.s.p. S ohľadom na zistené skutočnosti dovolací súd konštatuje, že dovolanie nespĺňa požadované kvalifikačné kritéria, aby bolo spôsobilé založiť prípustnosť dovolania a umožniť dovolaciemu súdu meritórny dovolací prieskum napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

18. V danom prípade je dovolanie žalobkyne vadné v tom, čo bolo pre posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. podstatné (vo vymedzení právnej otázky, ktorá ešte nebola dovolacím súdom riešená); nejde však o vadu, ktorú by sa mal súd pokúsiť odstrániť.

19. Z uvedených dôvodov najvyšší súd odmietol dovolanie žalobkyne podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C.s.p.

20. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0, v časti trov konania pomerom 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.